

© Bartek Warzecha

Mothers A Song for Wartime

idea i direcció Marta Górnicka

27 i 28/03/24

Montjuïc. Sala Fabià Puigserver

l'liure

TEMPORADA 23/24

Sobre l'espectacle → 3

Sinopsi → 4

En paraules de la companyia → 5

Entrevista: Marta Górnicka → 6

La premsa n'ha dit... → 8

Biografia → 9

Fitxa artística → 11

Informació pràctica → 12

Sala de premsa → 13

La directora i cantant polonesa Marta Górnicka presenta una peça coral amb vint-i-una dones d'entre 10 i 71 anys, refugiades de Mariúpol, Kíiv, Irpín i Khàrkiv. Un ritual sanador que parteix d'una shchedrivka, una cançó tradicional ucraïnesa precristiana que feien només dones i criatures.

© Bartek Warzecha

Sinopsi

"El nostre espectacle tracta de les dones i la guerra. Dels mecanismes de defensa i de responsabilitat. De la nostra reacció a una guerra a Europa. Dels rituals de la violència de guerra contra les dones i els civils, que són immutables."

En aquest projecte, l'esperança i l'amor transcendeixen la crueltat humana. En escena hi ha un grup de mares ucraïneses, poloneses i bielorrusses i els seus fills. La polifonia de veus porta jocs infantils plens de vida, cançons tradicionals, encanteris i declaracions polítiques contundents. Són refugiades de Mariúpol, Kiiv i Butxa. Algunes van fugir de la guerra; d'altres, de la persecució. Totes tenen un lloc al Cor de Mares, l'encarnació de la saviesa col·lectiva i transgeneracional que permet imaginar un món sense guerra. Al cor, s'ajunten les experiències individuals i l'imaginari col·lectiu, per tal de sanar a través de la comunitat.

MÉS INFO

www.teatrelliure.com/ca/mothers-a-song-for-war-times

En paraules de la companyia

Els rituals bèl·lics de la violència contra les dones no canvien mai

La guerra planteja a Europa les qüestions fonamentals: la responsabilitat davant del perill i els nostres mecanismes de defensa. A partir dels testimonis de mares i fills – ucraïnesos, bielorusos i polonesos que han fugit de la guerra i de la persecució i, finalment, han estat acollits a les llars poloneses– Marta Górnicka, directora polonesa creadora del Cor de Dones i fundadora de l'Institut de la Veu Política del Teatre Màksim Gorki de Berlín, ha muntat un espectacle coral amb el seu grup.

En formen el repartiment 21 dones ucraïneses, poloneses i bielorusses d'entre 10 i 71 anys, cadascuna amb la seva experiència política única i una història vital diferent, refugiades de Mariúpol, Kíiv, Irpín i Khàrkiv. Aquest COR DE MARES PER A LA GUERRA busca una nova veu coral postòpera que s'inspira en els cors femenins del segle VII aC.

Rimes infantils ucraïneses, cançons tradicionals, conjurs i declaracions polítiques es donen cita i es barregen entre elles. L'espectacle *Mothers A Song for Wartime* comença amb una *shchedrivka*, una cançó tradicional ucraïnesa, un desig de felicitat i de renaixement del món. Es remunta a l'època precristiana i és probable que tingui milers d'anys. El ritual de cantar una *shchedrivka*, el feien només les dones, o les dones i les criatures, i sempre anava dirigit a una persona en particular. La gent creia en el poder de la cançó i confiava que les seves paraules i els bons desitjos es farien realitat. Avui, aquests desitjos cantats s'adrecen a tothom una vegada més i per a tota la vida.

“En el passat, el cor havia de santificar la unitat de la vida i proporcionar un renaixement, una recuperació. Era la força oposada a l'aniquilació. El nostre espectacle s'inspira en aquesta força.”

Marta Górnicka

ENTREVISTA

Parlant amb Marta Górnicka

Entrevista realitzada per
Moira Dalant en el marc del
Festival d'Avinyó 2023

El seu nou projecte ofereix a les dones víctimes de la guerra un espai on parlar.

Fa uns quants mesos que treballo en un taller a Varsòvia amb un grup de 21 dones afectades pel malson de la guerra a Ucraïna i l'opressió de la persecució política a Bielorrússia. I amb els qui els van aixoplugar a Varsòvia. També treballo simultàniament amb etnomusicòlegs ucraïnesos a la recerca del que la guerra és incapaç de tocar: la tradició de la veu viva i el cant ucraïnès. La paradoxa d'aquesta guerra és que gràcies a ella penetrem tan profundament a la cultura d'Ucraïna.

El cor és per a mi i per al grup de dones amb què treballo una eina per mirar els mecanismes de defensa que la guerra activa en nosaltres, una eina per recuperar la memòria, però també la veu i el llenguatge. Però no la veu de les dones com a víctimes de la guerra, ans al contrari, com els seus protagonistes.

El conjunt transgeneracional està format per dones entre 8 i 71 anys. Procedeixen de Kíev i Kharkiv. Són supervivents. Són refugiades. Les que van fugir amb els seus fills a Polònia, Varsòvia o altres ciutats d'Europa i més enllà, volen parlar avui, fer servir el poder de la seva veu per anomenar l'innombrable.

Una d'elles, Natalia, va portar a Varsòvia una sola cosa que volia salvar de la guerra. El *Bandura*, un instrument tradicional ucraïnès que no volia deixar a la guerra. Aquest instrument és un símbol del poder de la veu i de la força de les dones. El llibret de *Mothers* i l'espectacle per al temps de guerra, que creem junts, començaran amb una cançó, que és un antic ritual, una cançó – un desig de prosperitat, vida i renaixement. Es tracta de trobar junts el que és viu entre la runa. En una reunió, al cor.

Fa temps que treballa amb la seva forma de teatre polític CHORUS THEATRE. Com va sorgir aquesta idea?

El cor és un mitjà ideal per evocar el que és polític, en el sentit grec del terme, és a dir, el lloc on es debaten els temes que preocupen els ciutadans, és a dir, els temes relacionats amb l'Estat. En la seva forma, el discurs coral comporta una forta dimensió política. Fa uns

quants anys que treballo amb el Teatre Coral. Vaig començar la meua investigació el 2010 a l'Institut de Teatre de Varsòvia, on vaig tenir la llibertat d'explorar experimentalment aquesta manera. Això em va permetre crear el nou alfabet per al CHORUS, un nou tipus de text, llibret, el nou entrenament vocal/corporal a actors i actrius i intentar una exploració artística que va resultar el 2019 en la creació de l'Institut de Veu Política (PVI) a el Teatre Maxim Gorki de Berlín. El primer espectacle nascut d'aquesta investigació, el 2010, va ser *THIS IS THE CHORUS SPEAKING on sis to eight hours, només de sis a vuit hores a Varsòvia*, que després vam presentar a molts països diferents d'Europa. El va seguir *Magnificat* el 2011, una obra sobre com l'església catòlica usurpa el poder sobre el cos de les dones poloneses que representem notablement a França el 2015, a la Gran Halle de la Villette, Le Maillon Strasbourg, el Festival de Lió, Marsella i altres. La majoria de vegades, necessito reunir gent per a tallers de recerca. El que importa no és l'edat, el sexe, l'experiència artística o la trajectòria vital dels participants, sinó que tots ells han experimentat antagonismes, o conflictes armats. Chorus va entrar a llocs de difícil accés, focus polítics o zones de guerra. A Israel, vaig reunir dones i nens israelians i palestins amb soldats israelians. Vaig treballar al gueto romaní més gran d'Europa, a Eslovàquia, o a Polònia, durant grans conflictes al voltant de la nostra Constitució. Aquesta vegada treballo amb dones que han viscut l'exili, que han esdevingut refugiades polítiques.

Aquest cor femení és percebut com a reconfortant i reparador per tota una comunitat.

Veig la feina al cor com un enorme laboratori de Pràctiques per a la transformació comunitària. No és un lloc per representar la realitat sinó per mostrar la realitat en monstruosa condensació. El cor va ser concebut originalment com una pràctica comunitària i redemptora de la societat, i és anterior al teatre. Aquesta pràctica és necessària per qüestionar els problemes que sorgeixen a la societat, és una eina indispensable de catarsi. El cor és el lloc ideal per expressar els mecanismes dels conflictes que hi ha a les societats. En reunir individus de

totes les trajectòries vitals, el cor expressa una intel·ligència col·lectiva que travessa generacions i ens permet imaginar allò inimaginable. Intento connectar el meu treball amb aquesta força vital que hi ha al cor, que desafia l'anihilació. Es tracta de la pluralitat, d'un lloc on podem compartir eines, explicar històries i practicar allò que ens connecta a tots.

Es converteix *Mothers A Song for a Wartime* en un cant a l'esperança?

Des del principi, la pràctica del cor va començar amb allò femení. Una comunitat de dones que transmeten veu i saviesa intergeneracional. Les dones es reunien i cantaven per guarir comunitats, unir la gent, donar esperança, però també per revelar el més difícil, l'indicible.

Mothers A Song for a Wartime intenta reconnectar amb el propòsit primordial del cor: la santificació de la preciositat de la vida, guiada per aquest desig de sanació. El gran poder del cor és construir junts, que és exactament el contrari d'un sistema repressiu. Per això aquest nou projecte reuneix dones ucraïneses exiliades que han trobat refugi a Varsòvia, Polònia, fugint de la guerra i la persecució amb els fills. Sigui quin sigui el treball que emprengui amb el teatre coral, l'objectiu és sempre reflexionar sobre els esdeveniments sociopolítics més difícils i desafiadors de la nostra realitat, i aportar una nova veu, un llenguatge i unes visions diferents tant de la Història com de les històries individuals.

***Mothers A Song for a Wartime* fa referència a cançons populars com les *shchedrivkas*, així com a la poetessa Lesya Ukrainka, entre altres...**

Les *shchedrivkas* són cançons cantades per dones i nens per donar la benvinguda a la primavera i celebrar la renovació de la natura. Aquestes cançons rituals, que es remunten a l'època precristiana, es cantaven als pobles: dones i nens entraven a les cases per oferir la seva cançó a cada persona i família, per tal de

desitjar-los alegria, salut i futur pròsper. Creien que les seves paraules es farien realitat, tant les cançons esperançadores com les malediccions, i canviarien el curs de les coses. La part musical del projecte és important per a mi, ja que reflecteix la riquesa de les cançons tradicionals ucraïneses, que són sobretot cançons d'afirmació de la vida, que celebren la vida, els arbres, els ocells.

Les cançons infantils, les cançons de bressol i els poemes per a nens de la poetessa ucraïnesa Lesya Ukrainka també tenen un paper fonamental. El cor de *Mothers* parla, plora, xiuxiueja i canta els poemes i testimonis barrejats amb declaracions polítiques contemporànies. Tot passa entre la música i el llenguatge.

La guerra esdevé el tema central de qualsevol pensament polític.

No hi ha història fora de la guerra, com deia Brecht. El tema de la guerra i l'holocaust és una cosa que em preocupa des de fa anys. Quan vaig dirigir *M(other) Courage* a Alemanya, em va sorprendre la contemporània que seguia semblant l'obra. La guerra a Ucraïna ja dura un any i cinc mesos. Una guerra que potser desapareix de tant en tant del nostre camp de visió. Així que en un moment necessitem pràctiques portades pel COR. Necessitem teatre de noves formes de solidaritat. Sabem que els civils i les dones són les primeres víctimes de les guerres, sabem que les violacions en temps de guerra són una cosa del que la societat no parla... La feina del Cor és mostrar el que tendeix a enterrar-se o amagar-se. Avui dia, el 30% de les dones participen activament a l'esforç bèl·lic d'Ucraïna. Volia tant revelar aquests papers assignats com donar-los veu, perquè per fi puguem escoltar les seves postures, tant si accepten com si rebutgen aquests papers que se'ls han assignat durant tant de temps.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA La premsa n'ha dit..

Mothers A Song For Wartime de Marta Górnicka, és la proposta de gran poder teatral i polític.

Manuel Piolat Soleymat- La Terrasse

Aquesta hora és una eternitat i una por aclaparadora. Han vist i experimentat coses per a les quals no hi ha paraules. Sobre les que parlen i canten aquí junts, de manera clara i estricta forma amb una actitud que commou i estremeix.

Rüdiger Schaper – Tagesspiegel

La grandesa humana contra la brutalitat de la guerra. Aquesta vetllada és un relat coral des de la força de l'individu, que parla d'una violència fosca i acaba en una humanitat lluminosa.

“L'arma miraculosa de Marta Górnicka contra la guerra a Berlín Maxim Gorki Theatre”

Doris Meierhenrich – Berliner Zeitung

A *Mothers* l'artista Marta Górnicka proposa una potent reactivació política del cor antic.

Caroline Chatelet – Scenenweb.fr

5 estrelles per Mothers

La darrera encarnació del projecte coral de Marta Górnicka és una derivació forta, commovedora, perfectament construïda i interpretada per una dona experimentada per la guerra i la dictadura.

Aneta Kyzioł – Polityka

Shchedrivka, interpretada per un cor d'àvies, mares i filles, és senzillament commovedora. I per diverses raons. En primer lloc, perquè intenta recuperar la veu i el lloc on aquesta veu pot ser escoltada. En segon lloc, perquè conté desitjos per a tots nosaltres. En tercer lloc, per l'homenatge a la tradició del cant ucraïnès, una veu viva.

Wiktoria Tabak – Didaskalia

El Teatre Le Maillon d'Estrasburg presenta l'estrena a França de *Mothers. A Song for Wartime* de la directora polonesa Marta Górnicka. Quan un cor de dones parla de la realitat de l'actual guerra, fent del teatre un art en contacte directe amb el present.

Aquesta proposta de gran força teatral i política estarà al programa del proper Festival d'Avinyó.

Manuel Piolat Soleymat – La T

Segons el setmanari Polityka, *Mothers A Song for Wartimes* és un dels 10 millors espectacles a Polònia el 2023.

© Esa Rothof

BIOGRAFIA

idea i direcció

Marta Górnicka

Llicenciada en Direcció Dramàtica per l'Acadèmia Nacional d'Art Dramàtic Aleksander Zelwerowicz de Varsòvia i per l'Escola Superior de Música Frederic Chopin de Varsòvia. Górnicka crea un teatre coral únic, en el que les veus i els cossos dels intèrprets, individualment i combinats, són instruments intrínsecament polítics. Utilitza diversos formats corals per instigar la confrontació amb realitats insuportables. Górnicka utilitza l'escenari com plataforma per representar discursos de conflicte i resolució, creant oportunitats perquè els membres de la comunitat expressin les seves opinions i reconeguin la humanitat comuna dels altres. En els anys 2009-2014 a l'Institut de Teatre Zbigniew Raszewski de Varsòvia va crear el seu propi concepte del cor de dones un teatre coral tràgica moderna. El naixement del grup va estar acompanyat de la idea de "recuperar la veu femenina" i crear un teatre coral postmodern – un concepte estètic, formal i ideològic del teatre que combina el poder de la veu/cos col·lectiu, que és la font de l'escena occidental, amb la crítica contemporània del llenguatge com a eina de poder.

Ha creat destacats projectes socials i artístics, entre ells: a Israel *Mother Courage Won't Remain Silent. A Chorus for Wartime* (2014), Alemanya *Grundgesetz Ein Chorischer Stresstest* Berlin (2018; Grundgestez – Federal Constitutional Court Karlsruhe, *Jedem das Seine – Kammerspiele* Munich, *Still Life – Maxim Gorki Theater*, Berlin 2021) o a Polònia *Here the Choir speaks* 2010, *Magnificat* 2011, *Hymn to Love* 2017, *Constitution for the Chorus of Poles* 2019. Documentació

detallada, així com una llista de premis i més de 70 festivals de tot el món en els que ha exhibit les obres de Marta Górnicka, estan disponibles a <https://www.gornicka.com/>.

Els espectacles de Górnicka *This is the chorus speaking*, *Magnificat*, *Requiemachine*, *M(other) Courage*, *Hymn to Love*, van ser convidats i va presentats durant tot el món a teatres i festivals com: Berliner Festspiele, Athens & Epidaurus Festival a Atenes, Festival Internacional de Teatro MESS a Sarajevo, New SPIELART Festival a Munich Festival Internacional de ThéâtreSENS INTERDITS a Lió (França), Festival Internaional de Teatre THEATERSPEKTAKEL a Zurich, Festival METTRE EN SCENE – Rennes, LESSINGSTAGE a Thalia Theater d'Hamburg, SPRING Festival Utrechtand HERBSTSALON Berlin. Ha dirigit tallers de teatre a prestigiosos escenaris com el Piccolo Teatro di Milano (Italia), el X-TgeaterTokio (Japó), el Kammerspiele de Múnich, el Thalia Theater d'Hamburg (Alemanya), el Teatre Nacional de Theran (Irán) i molts altres.

En les actuacions i projectes socials de Górnicka, el cor funciona com a metonímia de la comunitat, exposant les seves tensions inherents, revelant els mecanismes d'exclusió i consolidació de la comunitat, i parlant de les seves relacions de poder i dominació. Al mateix temps, el cor, en les seves actuacions és sempre una experiència comunitària real, que obre l'accés a rituals i pràctiques comunals que són font per a la comunitat a escala d'estranger, cos i veu. Per tant, tenen tant un potencial crític com el poder d'un ritual renovat: són un laboratori viu per examinar i establir una comunitat.

És guanyadora en múltiples ocasions del rànquing del portal alemany Nachtcritik a la millor obra de l'any a Alemanya i països de parla alemanya, guanyadora del Premi a la Millor Direcció – Fast Forward European Directing Festival. El 2019, Marta Górnicka va guanyar el premi *Polityka's Passport* pel "concepte contemporani de l'antic cor com a vehicle de canvi artístic social".

El 2022, Marta Górnicka va ser nomenada professora visitant Bertolt Brecht al Centre de Competència Teatral de la Universitat de Leipzig. La càtedra Bertolt Brecht es concedeix a artistes destacats dels àmbits del teatre, la dansa, la performance i l'art multimèdia. Des del 2019, desenvolupa l'Institut de la Veu Política al Teatre Maxim Gorki de Berlín. L'institut és un centre de taller per treballar amb la veu i el cos col·lectiu i el llenguatge, és un laboratori social que treballa per construir comunitats obertes i diverses i enfrontar estratègies de resistència i crítica cap a la violència a la vida social.

Fitxa artística

IDEA I DIRECCIÓ

Marta Górnicka

INTÈRPRETS

Katerina Aleinikova
Svitlana Berestovska
Sasha Cherkas
Palina Dabravolskaja
Katarzyna Jaźnicka
Ewa Konstanciak
Liza Kozlova
Anastasiia Kulinich
Natalia Mazur
Kamila Michalska
Hanna Mykhailova
Svitlana Onischak
Kateryna Taran
Valeriia Obodianska
Yuliia Ridna
Maria Robaszkiewicz
Polina Shkliar
Aleksandra Sroka
Maria Tabachuk
Bohdana Zazhytska
Elena Zui-Voitekhovskaya

LLIBRET

Marta Górnicka & Ensemble

MÚSICA

Wojciech Frycz, Marta Górnicka,
peces tradicionals ucraïneses,
bielorusses i poloneses, i una cita de
Shchedryk de Mykola Leontovych

COREOGRAFIA

Evelin Facchini

ESPAI ESCÈNIC

Robert Rumas

VESTUARI

Joanna Załęska

IL·LUMINACIÓ

Artur Sienicki

VÍDEO I DOCUMENTACIÓ VISUAL

Michał Rumas i Justyna Orłowska

VÍDEOPROJECCIONS

Michał Jankowski

ASSESSORAMENT DRAMATÚRGIC

Olga Byrska i Maria Jasińska

PREPARACIÓ VOCAL

Joanna Piech-Sławecka

AJUDANTA DE DIRECCIÓ I REGIDORA

Bazhena Shamovich

AJUDANTA DE COREOGRAFIA

Maria Bijak

TALLER DE MOVIMENT

Krystyna Lama Szydłowska

TRADUCCIONS DEL LLIBRET

Olesya Mamchych (ucraïnès), Maria
Pushkina (Bielorús), Aleksandra
Paszowska (anglès) i Olaf Khul
(alemany)

ASSESSORA D'ETNOMUSICOLOGIA UCRAÏNESA

Anna Ohrimchuk

ASSESSORA DE JOCS INFANTILS UCRAÏNESOS

Venera Ibragimova

INTÈRPRET DELS ASSAIGS

Marharyta Huretskaya

SUBTÍTOLS

Zofia Szymanowska (anglès) i
Noucinemart (català)

PRODUCCIÓ EXECUTIVA

Marta Kuzmiak i Iwa Ostrowska
(Fundació CHORUS OF WOMEN) i
Magdalena Płysewska (Teatr
Powszechny)

MENCIONS

El llibret de l'espectacle es va presentar al
Festival d'Avinyó el 23 de juliol del 2023
en lectura dramatitzada.

L'espectacle es va estrenar el 29 de setembre del 2023 al Teatr Powszechny de Varsòvia (Polònia).

PRODUCCIÓ

CHORUS OF WOMEN Foundation (Varsòvia) i Maxim Gorki Theater (Berlín)

EN COPRODUCCIÓ AMB

Teatr Powszechny (Varsòvia), Festival d'Avignon; Maillon Theatre De Strasbourg Scene europeenne, Spring Performing Arts Festival (Utrecht) i Tangente St. Polten – Festival Fur Gegenwartskultur (Àustria)

AMB EL SUPORT DE

Teatr Dramatyczny (Varsòvia), Nowy Teatr (Varsòvia), Ukrainian Institute For Freedom Foundation (Varsòvia) -una organització pública independent sense afany de lucre amb seu a Varsòvia que treballa per a migrants de Ucraïna, Txetxènia, Bielorússia i el Tadjikistan-, "Przystanek Świetlica" -un centre recreatiu per a infants i adolescents migrants- i The "Sunflower" Solidary Community Center -en suport a la comunitat artística ucraïnesa a Varsòvia.

SUBVENCIONAT PER

Ajuntament de Varsòvia

Informació pràctica

HORARI

A les 19.00 h

DURADA

1 h

LLOC

Sala Fabià Puigserver

IDIOMA

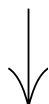
En polonès, ucraïnès i bielorús sobretitulat en català i anglès

PREU

11 € – 32 €

Sala de premsa

Per descarregar-se tots els materials informatius (dossiers, notes de premsa, vídeos, fotos) o tenir accés a material de referència (llistes de reproducció, etc.)

www.teatrelliure.com/sala-de-premsa-mothers-a-song-for-wartime

CONTACTE PREMSA

Mar Solà

M. 675 449 886

premsa@teatrelliure.com

entitat concertada amb

membre de

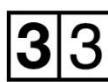
amb la col·laboració de

mitjans patrocinadors

mitjans col·laboradors

amb el suport de

entitats col·laboradores

convenis de col·laboració amb

